

През 2009 г. ЕИСК бе удостоен от Агенцията по околната среда на Брюксел (IBGE) с престижния знак „Екодинамично предприятие“ и получи 3 звезди, което представлява най-високото отличие. С този знак се удостоверяват предприятия за екологичните им показатели.

Европейски икономически и социален комитет

Отдел „Посещения и публикации“
Тел. +32 25469604 • Fax +32 25469764
Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel • BELGIQUE/BELGIË
www.eesc.europa.eu
Каталожен номер: CESE-2011-10-BG

QE-30-11-038-BG-C
ISBN 978-92-830-1701-1

doi:10.2864/49600

BG

© Европейски съюз, 2011 г.
Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника

Група III „Други интереси“

**Демокрацията на
участието в 5 пункта**

Европейски икономически и социален комитет

ДЕМОКРАЦИЯТА НА УЧАСТИЕТО В 5 ПУНКТА

1. Демокрацията на участието в Договора за Европейския съюз

Демокрацията на участието днес е неразривна част от европейския обществен модел. Договорът от Лисабон утвърждава взаимното допълване между представителната демокрация и демокрацията на участието, за които се говори в членове 10 и 11 от ДЕС. Освен това в член 10, параграф 3 се дава на гражданите „правото на участие в демократичния живот на ЕС“ и се казва, че „решенията се вземат възможно най-открито и възможно най-близо до гражданите“ – в съответствие с изискването за спазване на принципа на субсидиарност. По този начин участието се превръща в гражданско право, а субсидиарността – в стълб на демокрацията на участието.

Член 11

1. Институциите предоставят чрез подходящи средства на гражданите и представителните организации възможността да изразяват и обменят публично своите мнения във всички области на дейност на Съюза.
2. Институциите поддържат открит, прозрачен и редовен диалог с представителните организации и гражданското общество.
3. С цел да осигури съгласуваност и прозрачност на дейността на Съюза, Комисията провежда широки консултации със заинтересованите страни.
4. Най-малко един милион граждани на Съюза, граждани на значителен брой държави-членки, могат да поемат инициативата да приканят Комисията да представи подходящо предложение, в рамките на предоставените правомощия, по въпроси, за които тези граждани считат, че за целите на прилагането на Договорите е необходим юридически акт на Съюза.

Процедурите и условията, необходими за

представяне на такава инициатива, се определят в съответствие с член 24, първа алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз.

2. Що е гражданско общество?

Гражданското общество е събирателен термин за всички видове социални действия (предприети от отделни личности или групи), които не произтичат от държавата и които не се управляват от нея. Най-общо организациите на гражданското общество могат да бъдат определени като всички организационни структури, чиито членове имат цели и отговорности от общ интерес и които се явяват посредници между публичните власти и гражданите. За оценяване на степента на представителност на организациите на гражданското общество трябва да се прилагат и количествени, и качествени критерии.

3. Що е граждански диалог?

Гражданският диалог е демократичен и обществен процес на оформяне на мнение, който може да се провежда под различни форми в зависимост от участниците в него:

- хоризонтален: диалог между европейските организации на гражданското общество за развитието, бъдещето и политиките на ЕС;
- вертикален: структуриран, редовен диалог между тези организации и ЕС;
- секторен: ежедневен диалог между организациите на гражданското общество и техните партньори в органите на законодателната и изпълнителната власт.

Интересно е да се отбележи, че концепцията за хоризонтален и вертикален граждански диалог, изложена от ЕИСК още през 2000 г., впоследствие беше възприета дословно в член 11, параграфи 1 и 2 от Договора от Лисабон.

Гражданският диалог може да протича както възходящо, когато организациите подемат инициативата, така и низходящо, когато институциите стартират процеса.

Гражданският диалог е най-важният инструмент за прилагането на принципите на управление: откритост, участие, отчетност, ефективност, съгласуваност.

4. Каква е разликата между социален диалог и граждански диалог?

От 1999 г. досега ЕИСК не престава да привлича вниманието върху това важно разграничение. За разлика от гражданския диалог европейският социален диалог е механизъм с квазизаконодателни пълномощия според членове 153 и 154 от Договора. При него са ясно определени участниците, правомощията и процедурите, а статутът е квази-конституционен. Неговата отчетлива специфика произтича от специалните правомощия и отговорности на участниците в него, които изпълняват ролята си автономно. Поради тази причина тяхната роля и отговорности не могат да бъдат прехвърлени на други области на политиката или участници. С други думи социалният диалог е отличен пример за прилагането на практика на принципа за демокрация на участието.

5. По какъв начин ЕИСК допринася за превръщането на демокрацията на участието в реалност?

Със създаването на Икономическия и социален комитет Договорите от Рим предоставиха достъп на групите, представляващи секторни интереси, до европейския процес на вземане на решения. Комитетът се явява основен участник, представителен център за информация и легитимен говорител на организираното гражданско общество, и по този начин

изпълнява важната роля на мост между Европа и нейните граждани. : **Той се състои от „представители на организациите на работодателите, на работниците, както и други представители на гражданското общество, по-конкретно в социално-икономическата, гражданската, професионалната и културната сфера“ (член 300, параграф 2 от ДФЕС).**

ЕИСК си дава сметка, че отразява само частично многообразието и събитията, обхванати в термина „организирано гражданско общество“, и затова предприема инициативи и осъществява реформи, за да гарантира колкото се може по-широко представителство на организираното гражданско общество, като възприема прагматичен, приобщаващ подход, докато постепенно структурира отношенията си с европейското организирано гражданско общество.

През последното десетилетие ЕИСК несъмнено измина дълъг път в определянето, признаването и осъществяването на европейския граждански диалог. Но е очевидно, както стана ясно от исканията на организациите на гражданското общество и на самия Комитет, че предстоят още много стъпки и трябва да работим за ускорено и конкретно прилагане на член 11 от Договора от Лисабон.

Историята на ЕИСК ни научи, че за да се създадат и да се прилагат нови и ефективни структури за диалог, са необходими стабилни организации, институционална приемственост и постоянни структури. Затова смятаме, че ЕИСК остава несъмнено основен и много опитен играч в процеса.

Тази листовка е изработена въз основа на откъси от сборника „Демокрация на участието: ретроспективен преглед на постиженията на ЕИСК“. <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.fr.group-3-events-and-activities>